

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง "โครงสร้างการบริหารและการจัดการสถานีวิทยุข่าวที่ดำเนินงานเชิงพาณิชย์" เป็นการวิจัยเพื่อหาความรู้ ความเข้าใจถึงรูปแบบและการกำหนดโครงสร้างการบริหารการจัดการสถานีวิทยุข่าว ระหว่างปี พ.ศ. 2536-2542 ผู้วิจัยเลือกศึกษาในลักษณะผสมผสานในวิธีการของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informations) และผู้ที่เกี่ยวข้อง และการเก็บรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตีความอีกครั้งหนึ่ง

ประชากร

จากการสำรวจในขั้นต้น พบว่า มีสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ดำเนินการในกรุงเทพมหานคร และจัดตั้งเป็นสถานีข่าวที่ดำเนินการเชิงพาณิชย์ จำนวน 8 สถานี โดยแบ่งแยกตามลักษณะความสัมพันธ์กับเจ้าของสถานีดังนี้

1. สถานีวิทยุที่ดำเนินการโดยเจ้าของสถานีเอง ได้แก่

1.1 สถานีวิทยุข่าว สำนักข่าวไทย องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย หรือ อ.ส.ม.ท. 100.5 MHz สังกัด อ.ส.ม.ท.

1.2 สถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์กองทัพบก หรือ ททบ. 94.0 MHz

2. สถานีวิทยุที่ดำเนินการโดยบริษัทเอกชนที่ได้รับสัมปทานจากรัฐหรือรัฐวิสาหกิจแยกเป็น

2.1 บริษัทที่รับสัมปทานจากองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ได้แก่

บริษัท จีจินิวส์ เนทเวิร์ค จำกัด รับสัมปทานคลื่น FM 96.5 MHz ใช้ชื่อสถานีว่า "Business Radio"

บริษัท ไอ.เอ็น.เอ็น. เรดิโอ จำกัด รับสัมปทานคลื่น FM 99.5 MHz ใช้ชื่อสถานีว่า "INN News Radio"

บริษัท จีเอ็นเอ็น มีเดีย จำกัด รับผิดชอบทาง FM 97.5 MHz ใช้ชื่อสถานีว่า "Public Radio"

2.2. บริษัทที่รับสัมปทานจากกรมประชาสัมพันธ์ ได้แก่

บริษัท ทรินิตี้เรดิโอ จำกัด รับผิดชอบทางคลื่น FM 97.0 MHz ใช้ชื่อสถานีว่า "News Station"

2.3. บริษัทที่รับสัมปทานจากหน่วยงานทางทหาร ได้แก่

บริษัท สมาร์ท บอม จำกัด รับผิดชอบทางคลื่น FM 90.5 MHz ใช้ชื่อสถานีว่า "มิติข่าว 90.5"

บริษัท อินดี้ มีเดีย จำกัด รับผิดชอบทางคลื่น FM 101.0 MHz ใช้ชื่อสถานีว่า "News & Talk FM"

ทั้งนี้ไม่รวม สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย 92.5 MHz สังกัดกรมประชาสัมพันธ์ซึ่งเป็นสถานีวิทยุที่ไม่ได้ดำเนินการเชิงพาณิชย์

ผู้วิจัยได้คัดเลือกประชากรที่จะทำการศึกษา โดยเลือกจากสถานีวิทยุที่ดำเนินการโดยเจ้าของสถานีซึ่งมีเพียง 1 แห่ง และเลือกจากตัวแทนบริษัทเอกชนที่รับสัมปทานจากองค์กรรัฐหรือรัฐวิสาหกิจสถานีละ 1 แห่ง ที่มีการดำเนินการมานานที่สุด และดำเนินการมาจนถึง ปี พ.ศ. 2542 ได้แก่

1. สถานีวิทยุข่าว สำนักข่าวไทย องค์กรสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย หรือ อ.ส.ม.ท. 100.5 MHz สังกัด อ.ส.ม.ท. ก่อตั้งเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536
2. สถานีวิทยุกรมการพลังงานทหาร (วพท.) สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 90.5 MHz ดำเนินการโดย บริษัท สมาร์ท บอม จำกัด และวิทยุเนชั่น ใช้ชื่อสถานีว่า "มิติข่าว 90.5" ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2536
3. สถานีวิทยุขององค์กรสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย หรือ อ.ส.ม.ท. 96.5 MHz ดำเนินการโดย บริษัท จีจี นิวส์ เน็ทเวิร์ค จำกัด ใช้ชื่อสถานีว่า "Business Radio" ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2543

4. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย 97.0 MHz สังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ดำเนินการโดย บริษัท ทรินิตี้เรดิโอจำกัด ใช้ชื่อสถานีว่า "News Station" ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2541

5. สถานีวิทยุกองบัญชาการทหารสูงสุด 101.0 MHz สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด ดำเนินการโดยบริษัท ทิมวัน พลัส จำกัด ใช้ชื่อสถานีว่า "101 News & Talk FM" ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2536

แหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ บทความ ประวัติความเป็นมา เอกสารการขายเวลาโฆษณา และผังรายการของสถานี บันทึกขององค์กร, บริษัทที่เกี่ยวข้อง ข่าวสาร และบทความที่มีการบันทึกและรายงานเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของสถานีวิทยุข่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536-2542 ได้แก่

- หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ
- หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ
- หนังสือพิมพ์คู่แข่งธุรกิจ
- หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน และรายสัปดาห์
- หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน
- หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจรายวัน

2. ข้อมูลประเภทบุคคล คือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informations) ได้แก่

2.1 บริษัท จีจี นิวส์ เน็ทเวิร์ค จำกัดและ บริษัท จีเอ็นเอ็น มีเดีย จำกัด

2.1.1 นายदनัย เอกมหาสวัสดิ์

นายदनัย เอกมหาสวัสดิ์ เป็นผู้อำนวยการและกรรมการผู้จัดการ บริษัท จีจีนิวส์ เน็ทเวิร์ค จำกัด ผู้บริหารคลื่น FM 96.5 MHz Business Radio เป็นหนึ่งใน

กรรมการบริหารที่ดูแลคลื่นข่าวนี้มาตั้งแต่ยังเป็นบริษัท โปรสपोर्ट จำกัด และเป็นผู้ดำเนินรายการเจาะลึกทั่วไทย Inside Thailand ของสถานี

2.1.2 นายสำราญ รอดเพชร

นายสำราญ รอดเพชร เป็นบรรณาธิการบริหารสำนักข่าวจีเอ็นเอ็น เป็นหนึ่งในกรรมการบริหารที่ร่วมบริหารคลื่นข่าวนี้ มาตั้งแต่อยู่ที่คลื่น FM 102.5 MHz และเป็นผู้ดำเนินรายการเจาะลึกทั่วไทย Inside Thailand ร่วมกับนายदनัย เอกมหาสวัสดิ์

2.1.3 นายไพศาล มังกรไชยา

นายไพศาล มังกรไชยา เป็นประธานบริหารและผู้อำนวยการสำนักข่าวจีเอ็นเอ็น

2.1.4 นายชัยวัฒน์ วณิชวัฒน์

นายชัยวัฒน์ วณิชวัฒน์ เป็นรองกรรมการผู้จัดการ บริษัท จีจีนิวส์ เน็ทเวิร์ค จำกัด และผู้ดำเนินรายการรายการ Inside Thailand ของสถานี

2.2 บริษัท ทีมวัน พลัส จำกัด

2.2.1 นายยุกุท พุพงษ์ศิริพันธ์

นายยุกุท พุพงษ์ศิริพันธ์ เป็นกรรมการผู้จัดการบริษัท ทีมวัน พลัส จำกัด ผู้บริหารคลื่น FM 101.0 MHz News & Talk ที่ปรึกษาบริษัท อินดี้ มีเดีย จำกัด และอดีตกรรมการผู้จัดการ บริษัท มีเดียพลัส จำกัด (มหาชน) อดีตผู้บริหารคลื่น FM 101.0 MHz News & Talk

2.2.2 นายเสด็จ บุนนาค

นายเสด็จ บุนนาค เป็นบรรณาธิการข่าวของสำนักข่าวไทยเรดิโอ นิวส์ บริษัท เรดิโอซัคเซส จำกัด ผู้ผลิตข่าวให้กับคลื่น FM 101.0 MHz News & Talk

2.3 บริษัท เนชั่น เรดิโอ เน็ทเวิร์ค จำกัด (วิทยุเนชั่น)

2.3.1 นายกนก รัตน์วงศ์สกุล

นายกนก รัตน์วงศ์สกุล เป็นบรรณาธิการข่าววิทยุ บริษัท เนชั่น เรดิโอ เน็ทเวิร์ค จำกัด (วิทยุเนชั่น) และผู้ดำเนินรายการ "เก็บตกจากเนชั่น" ทาง FM 90.5 MHz มิติข่าว 90.5 ร่วมกับ นายสรยุทธ สุทัศนะจินดา

2.4 องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย

2.4.1 นายศุทธิชัย บุนนาค

นายศุทธิชัย บุนนาค เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักข่าวไทย ซึ่งเป็นผู้บริหาร ของสำนักข่าวไทย ผู้ดูแลคลื่นข่าวขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย และ อดีตหัวหน้าฝ่ายหนังสือข่าวและข่าววิทยุ ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบคลื่นข่าว FM100.5 MHz โดยตรง

2.5 บริษัท ทรีนิตี้ เรดิโอ จำกัด

2.5.1 นายชัชวาลย์ ชั้นพรภักดี

นายชัชวาลย์ ชั้นพรภักดี เป็น Programmer ประจำสถานีวิทยุ ข่าว Trinity Radio และผู้ดำเนินรายการครอบครัวสุขสันต์

2.6 อดีตผู้บริหารสถานีวิทยุข่าว

2.6.1 นายสนธิญาณ หนูแก้ว

นายสนธิญาณ หนูแก้ว อดีตกรรมการผู้อำนวยการและผู้ร่วมก่อตั้ง สำนักข่าวไอ.เอ็น.เอ็น. ซึ่งเป็นสำนักข่าวเอกชนแห่งแรกในประเทศไทย และเป็นอดีตผู้บริหารคลื่น ข่าว 102.5 MHz ก่อนจะมาเป็นคลื่นข่าว 96.5 MHz

2.6.2 นายรัชชพล เหล่าวานิช

นายรัชชพล เหล่าวานิช อดีตผู้อำนวยการฝ่ายข่าว บริษัท สยาม เรดิโอ จำกัด ผู้บริหารคลื่นข่าว 102.5 MHz ก่อนจะมาเป็นคลื่นข่าว 96.5 MHz

2.6.3 นางสาวศรียา ไอสถานนท์

นางสาวศรียา ไอสถานนท์ อดีตผู้อำนวยการคลื่นข่าว 101.0 MHz News & Talk ของบริษัท มีเดียพลัส จำกัด (มหาชน) ก่อนจะมาเป็นบริษัท ที่มวัน พลัส จำกัด

วิธีการเก็บข้อมูล

ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indept Interview) ผู้บริหารและอดีตผู้บริหารสถานีวิทยุข่าวที่ได้คัดเลือกไว้ เพื่อวิเคราะห์และรายงานโครงสร้างการบริหารและการจัดการของแต่ละสถานีวิทยุข่าว โดยใช้แนวคำถามดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมา
2. การจัดองค์กร โครงสร้างของส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการสถานีวิทยุข่าว
3. หน้าที่และความรับผิดชอบในแต่ละส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของสถานีวิทยุข่าว
4. ปัจจัยในการกำหนดโครงสร้าง รูปแบบการบริหาร และการจัดการสถานีวิทยุข่าว
5. รูปแบบรายได้

การวิเคราะห์และกรอบในการวิเคราะห์

1. การวิเคราะห์โครงสร้างการบริหารและการจัดการของสถานีวิทยุข่าวแต่ละแห่ง จะแบ่งการวิเคราะห์ ดังนี้
 - 1.1 ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารและการจัดการของสถานีวิทยุข่าว
 - 1.2 ด้านการจัดผังรายการ
 - 1.3 ด้านรายได้

2. การวิเคราะห์รูปแบบจะเปรียบเทียบความเหมือนและความต่าง โดยการใช้เกณฑ์ต่างๆ ดังนี้

2.1 ด้าน Ownership

2.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งองค์กร

การนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ จะนำเสนอในเชิงอธิบายความ (Explanative presentation) ประกอบด้วยตารางเปรียบเทียบ แสดงถึงรูปแบบและการจัดองค์กรในการบริหาร และการจัดการสถานีวิทย์ข้าว